

Moció per lluitar contra la criminalització dels i les joves i adolescents migrats sols i dotar econòmicament l'estratègica catalana d'acollida i integració

L'arribada d'infants estrangers no acompanyats i sense referents familiars, ha tornat a situar el sistema de protecció social en crisi, atès l'increment assistencial que havia de suportar i la manca de previsions i recursos de les administracions competents. Aquesta situació, en el marc d'una crisi migratòria global a escala europea, implica un immens repte per a totes les institucions públiques, i també un gran risc que l'atenció no es realitzi amb les màximes garanties de qualitat.

L'augment del nombre de persones menors migrants no acompanyades a Catalunya que s'ha produït en l'últim any (l'any 2018 es calcula que van arribar 4.000 adolescents sols a al nostre país) va estar alertada i anticipada reiteradament per moltes organitzacions socials i Ajuntaments que reclamaven al Govern de la Generalitat que desenvolupés actuacions d'emergència per activar els recursos necessaris per emparar els drets com a infants.

Els infants migrants que arriben sols a Catalunya es troben en una situació de desemparament i de vulnerabilitat social i l'Administració té el deure de garantir la seva adequada protecció i prestar l'atenció social, educativa i sanitària necessàries. Els principals organismes internacionals en la defensa de drets, com ara el Consell d'Europa, han posat en els darrers anys l'accent en la necessitat de desenvolupar polítiques per garantir la protecció d'aquests infants.

Des de la necessitat de cobertura als infants, el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, hauria d'haver dut a terme una planificació dels recursos públics per abordar aquesta arribada nombrosa de menors, però la planificació ha estat insuficient i els programes i recursos s'han desbordat. Cap administració pot afrontar aquest fet en solitari i, ni molt menys pot assumir-ne la gestió els serveis de protecció a la infància ja que han de fer moltes altres accions urgents. Cal una organització i un protocol compartit entre Estat i Generalitat, on el món local jugui un paper clau. Per comprendre les dificultats de la DGAIA a l'hora de gestionar l'arribada dels infants migrants no acompanyats, convé posar l'accent en els baixos nivells de despesa social en infància existents a Catalunya, i també pel que fa al sistema de protecció, i com aquests nivells de despesa condicionen el desenvolupament de polítiques per garantir els drets dels infants en general, i la protecció de la infància en particular. Mentre a Catalunya es destinen 226 euros per habitant a infància i família, al conjunt de l'Estat aquesta xifra s'incrementa fins als 294 euros, un 30% més per habitant.

El Síndic de Greuges en l'informe sobre *La situació dels infants migrants sense referents familiars a Catalunya de setembre de 2018*, posa de manifest els déficits del sistema de protecció social de Catalunya i de les retallades dutes a terme des de 2010. Estem plenament d'acord en el diagnòstic i les recomanacions del seu informe, coincidim amb afirmacions tan nítides com que *"La creació de places per part de la DGAIA ha anat per darrere del ritme d'arribada dels infants migrants. Aquesta situació ha provocat problemes de sobreocupació dels serveis ja disponibles i l'allargament de les estades a equipaments no pensats per atendre aquests infants, com ara l'espai de detenció de la Ciutat de la Justícia o les comissaries dels Mossos d'Esquadra..."* i és molt contundent el raonament del síndic quan diu *"Convé recordar que les funcions que han de desenvolupar els centres de primera acollida van més enllà de l'atenció immediata o del que es podria entendre com a assistència en una primera fase, sinó que han de: garantir una assistència integral de l'infant o adolescent; assumir la guarda d'aquests infants i exercir les funcions que hi són inherents (sota tutela i control de la DGAIA); dur a terme la valoració, l'orientació i la prestació de suports; oferir activitats dirigides d'habilitats socials i/o de caràcter*

formatiu prelaboral amb l'objectiu que els adolescents assoleixin una millor preparació per a la vida adulta; proporcionar als adolescents les eines i les habilitats personals imprescindibles per a la seva permanència o incorporació als sistemes de formació reglats i professionalitzats; promoure mesures d'inserció social, laboral, educativa i familiar, i coordinar-se amb els serveis socials bàsics, amb els professionals dels altres sistemes de benestar social, amb les entitats associatives i amb les que actuen en l'àmbit dels serveis especialitzats"

Arribats aquest punt podem constatar les conseqüències múltiples que estan patint els i les professionals i els Ajuntaments, on s'estan derivant a menors d'edat sense els equips professionals necessaris, ni els equipaments adequats, ni la coordinació adient amb els Ajuntaments de destí.

Es evident que cal, per tal de resoldre l'emergència, una reacció urgent per a donar solució a aquesta situació de desemparament de drets humans fonamentals i fer-ne una qüestió de país i per tant de coordinació i lleialtat entre institucions. Certament, el govern, a partir de la pressió d'organitzacions socials, ajuntaments i grups parlamentaris ha elaborat l'Estratègia catalana d'acollida i integració dels joves i adolescents migrats sols, la qual, tot i que encertadament situa la missió i valors del document marc en "la creació d'eines i condicions per acollir i incloure en la societat, i apoderar els infants i joves emigrats sols, en el marc d'una societat inclusiva que valora la diversitat i que promou la interacció, per tal de generar un sentit de pertinença", ni està calendaritzada, ni garanteix els recursos necessaris i distribució territorial que faciliti l'acollida i integració d'aquests infants i joves en condicions de qualitat, en cooperació amb el nom local.

A aquesta situació complexa que viuen el nostres pobles i ciutats i el nostre país, cal afegir els atacs racistes a infants i joves estrangers que han succeït darrerament a Canet de Mar o a Castelldefels. No errem; no són actes fortuïts ni fets aïllats: és la conseqüència d'una campanya sistemàtica de criminalització de la diferència. Cal recordar que aquests infants, un cop han passat la frontera, són responsabilitat de les nostres institucions. Com si això no fos suficient, aquests nois i noies han de patir l'estigmatització social que deriva de la constant criminalització mediàtica i social que els assenyala com un problema de seguretat i de convivència.

Uns discursos controlats per aquells interessos partidistes i electoralistes que busquen perpetuar la imatge de l'immigrant com una amenaça i font de conflictivitat i inseguretat. Uns partits i polítics que amb els seus discursos discriminatoris, irresponsables i electoralistes, contribueixen a generar aquest clima d'hostilitat envers les persones infants i adolescents que migren soles.

Aquest relat fals, es posa de manifest amb dades objectives que constaten que no hi ha hagut increments d'inseguretat, furts o altres actes incívics als carrers dels nostres pobles i ciutats.

Atesa la manca de previsió del govern de la Generalitat i del Govern espanyol per deixar que el drama de la desprotecció d'infants hagi arribat al punt actual.

Atesa la manca de recursos suficients destinats a polítiques socials i a accions comunitàries que afavoreixin la protecció de la infància migrant.

Atès alguns plantejaments polítics que han decidit presentar la qüestió dels menors no acompanyats des de la perspectiva de l'ordre públic enlloc de treballar-la des de l'òptica de la cohesió social i del respecte als drets humans més bàsics.

El grup municipal d' Iniciativa Verds- Esquerra Unida i Alternativa proposa al ple els següents acords:

1. Declarar el municipi de Santa Eulàlia de Ronçana lliure de xenofòbia i racisme.
2. Comprometre l'Ajuntament a personar-se com acusació particular contra els veïns i veïnes del municipi que hagin comès delictes d'odi.
3. Comprometre l'ajuntament de Santa Eulàlia de Ronçana a treballar de manera col·laborativa i en xarxa amb entitats, moviments socials i persones voluntàries per desmuntar rumors i estereotips sobre diversitat cultural i per afavorir les relacions basades en la igualtat, el respecte i el reconeixement mutu de drets davant les diverses discriminacions que dificulten la convivència al municipi.
4. Instar el govern de l'Estat a la modificació del Protocol marc, amb l'objectiu de desenvolupar un circuit de primera acollida i atenció dels infants migrants sense referents familiars que promogui plenes garanties de respecte dels seus drets.
5. Instar el govern de l'Estat a garantir finançament addicional que contribueixi a gestionar l'increment d'arribada d'infants migrants no acompanyats i a establir els mecanismes de coordinació necessaris per poder preveure l'arribada d'infants i planificar i coordinar la resposta protectora.

Comunicar els presents acords al Ministerio Trabajo, Migraciones y Seguridad Social del govern de l'Estat Espanyol, al Departament de Treball, Afers Socials i Famílies del govern de la Generalitat de Catalunya, als grups polítics del Congrés i Senat, Parlament de Catalunya i Parlament Europeu, a SOS Racismes i a les entitats municipalistes de Catalunya.